

**Państwowa Wyższa
Szkoła Zawodowa**

im. Stanisława Pigonia
w Krośnie

Zarządzenie nr 14/19

Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Pigonia w Krośnie
z dnia 29 kwietnia 2019 roku

**w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów studiów
w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Stanisława Pigonia w Krośnie
od roku akademickiego 2019/2020**

Działając na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.), zarządzam, co następuje:

§ 1

Tekst Zarządzenia Rektora nr 14/19 Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Pigonia w Krośnie z dnia 29 kwietnia 2019 roku w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów studiów w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Stanisława Pigonia w Krośnie rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR

prof. dr hab. Grzegorz Przebinda

Sprawdzono pod względem prawnym

adw. dr Grzegorz Szklarski

I. Postanowienia ogólne

§ 1

Zakres przedmiotowy zarządzenia

Niniejsze zarządzenie określa wymogi i warunki, zwane dalej Wytycznymi, w zakresie:

- 1) warunków, jakie musi spełniać program studiów na danym kierunku, poziomie i profilu w ramach poziomu 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 2) wymaganej dokumentacji programu studiów;
- 3) trybu postępowania w przedmiocie przyjęcia i zmiany oraz dokumentacji programu studiów.

§ 2

Podstawa prawna

1. Za podstawę przygotowania Wytycznych przyjęto wymagania określone w:

- 1) ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.), zwanej dalej Ustawą;
- 2) ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2153), zwanej dalej ustawą o ZSK;
- 3) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. poz. 1861), zwanym dalej rozporządzeniem MNiSW w sprawie studiów;
- 4) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. poz. 2218), zwanym dalej rozporządzeniem MNiSW w sprawie charakterystyk;
- 5) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. poz. 1818), zwanym dalej rozporządzeniem MNiSW w sprawie dyscyplin;
- 6) rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz.U. poz. 1787).

2. Przy projektowaniu programów studiów na danym kierunku studiów, poziomie, profilu oraz formie studiów, w szczególności w procesie definiowania efektów uczenia się, należy uwzględnić:

- 1) wymagania określone w przepisach, o których mowa w ust. 1;
- 2) Wytyczne określone w niniejszym rozporządzeniu;
- 3) wnioski z analizy wyników monitoringu karier studentów i absolwentów, o którym mowa w art. 352 ust. 1 Ustawy;
- 4) wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy;

- 5) wymagania i zalecenia komisji akredytacyjnych, w szczególności Polskiej Komisji Akredytacyjnej i środowiskowych komisji akredytacyjnych;
- 6) wymagania, zalecenia oraz opinie interesariuszy zewnętrznych, w szczególności stowarzyszeń i organizacji zawodowych, społecznych;
- 7) przykłady dobrych praktyk.

§ 3

Podstawowe definicje

Ilekróć w zarządzeniu mowa o:

- 1) **Polskiej Ramie Kwalifikacji (PRK)** - rozumie się przez to opis ośmiu wyodrębnionych poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom europejskich ram kwalifikacji, o których mowa w ustawie o ZSK, sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- 2) **poziomie 6 PRK** – rozumie się przez to poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji odpowiadający poziomowi studiów pierwszego stopnia;
- 3) **poziomie 7 PRK** – rozumie się przez to poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji odpowiadający poziomowi studiów drugiego stopnia;
- 4) **kwalifikacji** – rozumie się przez to zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący;
- 5) **kierunku studiów** – rozumie się przez to wyodrębnioną w ramach studiów wyższych formą kształcenia, realizowaną w sposób określony przez program studiów w ramach 6 i 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 6) **kierunku inżynierskim** – rozumie się przez to kierunek studiów prowadzący do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera;
- 7) **efekcie uczenia się [EU]** – rozumie się przez to zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nabytych w procesie uczenia się przez studenta;
- 8) **charakterystykach efektów uczenia się [CEU]** – rozumie się przez to efekty uczenia się zdefiniowane w postaci charakterystyk dla poziomów 6 i 7 drugiego stopnia typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego określone w załączniku do ustawy o ZSK oraz w rozporządzeniu MNiSW w sprawie charakterystyk;
- 9) **kierunkowych efektach uczenia się [KEU]** – rozumie się przez to efekty uczenia się zdefiniowane dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu;
- 10) **modułowych efektach uczenia się [MEU]** – rozumie się przez to efekty uczenia się zdefiniowane dla poszczególnych modułów zajęć;
- 11) **module zajęć** – rozumie się przez to przedmiot, a nie formy, a także praktykę zawodową, pracę dyplomową, wraz z przypisaniem do każdego zajęć efektów uczenia się oraz treści programowych, form i metod uczenia się, zapewniających osiągnięcie tych efektów, a także liczby punktów ECTS;
- 12) **punktach ECTS** – rozumie się przez to punkty zdefiniowane w europejskim systemie akumulacji i transferu punktów zaliczeniowych jako miara średniego nakładu pracy studenta, niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się;
- 13) **profilu praktycznym** – rozumie się przez to profil, na którym ponad połowa punktów ECTS jest przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne;
- 14) **poziomie studiów** – rozumie się przez to studia I lub II stopnia;

- 15) **formie studiów** – rozumie się przez to studia stacjonarne lub niestacjonarne;
- 16) **studiach stacjonarnych** – rozumie się przez to formę studiów wyższych, w ramach której co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów;
- 17) **studiach niestacjonarnych** – rozumie się przez to formę studiów wyższych, w ramach której mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów może być uzyskiwana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.
- 18) **warunkach odbywania studiów** – rozumie się przez to wymagania określone w Uczelni związane z realizacją programu studiów na danym kierunku, poziomie i profilu warunkujące ukończenie studiów i uzyskanie dyplomu ukończenia studiów;
- 19) **specjalność** – rozumie się przez to grupy przedmiotów do wyboru, w zakresie określonym nazwą specjalności.

II. Warunki odbywania studiów

§ 4

Warunki uzyskania dyplomu ukończenia studiów

1. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów na danym kierunku, poziomie i profilu jest:
- 1) uzyskanie wszystkich zakładanych efektów uczenia się określonych w programie studiów;
 - 2) uzyskanie minimalnej liczby punktów ECTS;
 - 3) pozytywna ocena pracy dyplomowej;
 - 4) złożenie egzaminu dyplomowego.

§ 5

Program studiów

Program studiów dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu określa:

- 1) kierunkowe efekty uczenia się [KEU];
- 2) opis procesu prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się.

§ 6

Kierunkowe efekty uczenia się

1. Kierunkowe efekty uczenia się [KEU] uwzględniają wszystkie charakterystyki efektów uczenia się [CEU], odpowiednio dla danego poziomu 6 PRK albo poziomu 7 PRK, a także profilu, określone w rozporządzeniu MNiSW w sprawie charakterystyk.
2. W przypadku kierunków inżynierskich kierunkowe efekty uczenia się [KEU] zawierają również pełny zakres efektów uczenia się na każdym poziomie studiów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, określonych w rozporządzeniu MNiSW w sprawie charakterystyk.

3. Kierunkowe efekty uczenia się [KEU] uwzględniają również efekty uczenia się w zakresie posługiwania się językiem obcym, o których mowa w §13 niniejszych Wytocznych.
4. W przypadku prowadzenia studiów na danym kierunku, poziomie i profilu w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, program studiów zakłada uzyskanie takich samych kierunkowych efektów uczenia się [KEU].

§ 7

Wymogi formalne programu studiów

1. Program studiów dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu w ramach opisu procesu prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się, o którym mowa w §5 pkt 2 określa:
 - 1) formę studiów (stacjonarne lub niestacjonarne);
 - 2) czas trwania studiów (liczbę semestrów);
 - 3) liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie;
 - 4) tytuł zawodowy nadawany absolwentom;
 - 5) dziedzinę/dziedziny oraz dyscyplinę/dyscypliny (w tym także dyscyplinę wiodącą), do której/-ych przyporządkowany jest kierunek studiów, zgodnie z rozporządzeniem MNiSW w sprawie dyscyplin i na zasadach określonych w Ustawie;
 - 6) zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów;
 - 7) łączną liczbę godzin zajęć;
 - 8) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć:
 - a) prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia,
 - b) o charakterze praktycznym, kształtujących umiejętności praktyczne, w tym zajęć laboratoryjnych, projektowych, praktycznych i warsztatowych, w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS;
 - c) z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS, przy nie mniej niż 75 godzinach kontaktowych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne,
 - d) z języka obcego;
 - 9) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych modułów zajęć;
 - 10) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk;
 - 11) przewidywany harmonogram realizacji programu studiów w poszczególnych semestrach i latach cyklu kształcenia, zwany dalej planem studiów (oddzielnie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych);
2. Dyscyplinę wiodącą wskazuje się w przypadku kierunku studiów przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny.
3. W ramach dyscypliny wiodącej ponad połowa efektów uczenia się jest uzyskiwana w tej dyscyplinie.
4. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na danym poziomie, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.

5. Do dyscypliny wiodącej, oprócz modułów zajęć związanych z tą dyscypliną, zalicza się także grupę przedmiotów podstawowych dla danego kierunku studiów, grupę przedmiotów z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne, a także grupę przedmiotów ogólnych, w tym zajęcia z języka obcego.

6. W programie studiów pierwszego stopnia prowadzonych w formie studiów stacjonarnych określa się również zajęcia z wychowania fizycznego, w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin, którym nie przypisuje się ani efektów uczenia się, ani liczby punktów ECTS. Dla studiów niestacjonarnych wymiar zajęć wynosi 20 godzin.

7. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na danym poziomie.

8. Program studiów może również określać moduły zajęć, w których udział i/lub zaliczenie uwarunkowane jest wcześniejszym zaliczeniem odpowiednich modułów zajęć (tzw. sekwencyjność modułów zajęć).

9. Programy studiów dla kierunków wymienionych w ustawie w art. 68. powinny być opisane zgodnie ze standardami kształcenia określonymi na podstawie odrębnych przepisów.

§ 8

Moduły zajęć

1. Zajęcia lub grupy zajęć rozliczane są semestralnie.

2. Szczegółowy opis modułu zajęć (tzw. karta przedmiotu) zawiera:

1) elementy wchodzące w skład programu studiów:

a) nazwa przedmiotu,

b) liczba punktów ECTS (ze wskazaniem sposobu jej wyznaczenia),

c) treści programowe zapewniające uzyskanie modułowych efektów uczenia się [MEU] wraz z odniesieniem do kierunkowych efektów uczenia się [KEU],

d) formy zajęć w ramach przedmiotu,

e) liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć,

f) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć;

2) dodatkowe elementy, w szczególności:

a) szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć (szczegółowy program wykładów i pozostałych zajęć),

b) metody i techniki kształcenia, w tym informacja o prowadzeniu zajęć wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość,

c) sposób ustalenia oceny końcowej,

d) wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności modułów zajęć, o której mowa w §7 ust. 8,

e) zalecaną literaturę i pomoce naukowe.

3. Liczba zakładanych modułowych efektów uczenia się [MEU] nie może być mniejsza niż 5 i nie może być większa niż 10.

§ 9

Czas trwania studiów

1. Nominalny czas trwania studiów stacjonarnych wynosi:
 - 1) dla studiów pierwszego stopnia licencjackich – co najmniej 6 semestrów;
 - 2) dla studiów pierwszego stopnia inżynierskich – co najmniej 7 semestrów;
 - 3) dla studiów drugiego stopnia magisterskich – co najmniej 4 semestry;
 - 4) dla studiów drugiego stopnia magisterskich inżynierskich – co najmniej 3 semestry.
2. Łączny czas trwania studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia dla poszczególnych kierunków powinien wynosić nie mniej niż 10 semestrów.
3. Studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

§ 10

Punkty ECTS

1. W celu ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów na danym kierunku, poziomie i profilu student jest obowiązany uzyskać:
 - 1) na studiach pierwszego stopnia licencjackich – co najmniej 180 punktów ECTS;
 - 2) na studiach pierwszego stopnia inżynierskich – co najmniej 210 punktów ECTS;
 - 3) na studiach drugiego stopnia magisterskich – co najmniej 120 albo 150 punktów ECTS, w zależności od czasu trwania tych studiów;
 - 4) na studiach drugiego stopnia magisterskich inżynierskich – co najmniej 90 albo 120 albo 150 punktów ECTS, w zależności od czasu trwania tych studiów.
2. Tworząc program studiów należy wziąć pod uwagę następujące warunki w zakresie przypisywania punktów ECTS:
 - 1) jeden punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta obejmującym zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami;
 - 2) punkty ECTS należy przypisać za:
 - a) zaliczenie każdego modułu zajęć przewidzianego w programie studiów, przy czym liczba punktów ECTS nie zależy od uzyskanej oceny, a warunkiem ich przyznania jest spełnienie przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów uczenia się określonych w karcie przedmiotu,
 - b) przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej, w zależności od poziomu studiów.
3. Za przygotowanie pracy dyplomowej student otrzymuje:
 - 1) na studiach pierwszego stopnia licencjackich – 10 punktów ECTS;
 - 2) na studiach pierwszego stopnia inżynierskich – 15 punktów ECTS.
 - 3) na studiach drugiego stopnia - 20 punktów ECTS.

§11

Plan studiów

1. Plan studiów określa rozkład zajęć w poszczególnych semestrach, wraz z przypisanymi do nich punktami ECTS, formami zajęć i ich wymiarem, a także liczbę punktów ECTS wymaganą do zaliczenia danego semestru.
2. W przypadku studiów prowadzonych na danym kierunku, poziomie i profilu w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, należy określić plan studiów odrębnie dla każdej z tych form.

3. W przypadku studiów stacjonarnych nominalna liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów dla semestru musi wynosić co najmniej 30 punktów ECTS przypisanych modułom zajęć realizowanym w każdym semestrze studiów.

4. Tworząc plan studiów stacjonarnych należy uwzględnić, że liczba tygodni zajęć dydaktycznych w danym semestrze wynosi 15 tygodni.

§12

Grupy przedmiotów do wyboru - specjalność

1. Program studiów obowiązujący na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia może przewidywać zróżnicowanie kształcenia w ramach specjalności, rozumianych jako grupy przedmiotów do wyboru.

2. W przypadku zróżnicowania kształcenia w ramach specjalności kierunkowe efekty uczenia się [KEU] nie mogą ulec zmianie.

3. Zróżnicowanie kształcenia odbywa się w ramach obieralnych modułów zajęć.

4. W przypadku zróżnicowania kształcenia w ramach specjalności program studiów określa zestaw modułów zajęć do wyboru w wymiarze co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów;

5. Informacje o zróżnicowaniu kształcenia w ramach specjalności umieszczane są w suplemencie do dyplomu, jako grupa przedmiotów z zakresu danej specjalności.

§ 13

Zajęcia z języka obcego

1. Program studiów pierwszego stopnia określa również efekty uczenia się w zakresie umiejętności posługiwania się językiem obcym w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla danego kierunku studiów na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (dalej jako ESOKJ).

2. Program studiów drugiego stopnia określa również efekty uczenia się w zakresie umiejętności posługiwania się językiem obcym w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla danego kierunku studiów na poziomie B2+ ESOKJ oraz umiejętności posługiwania się specjalistyczną terminologią w języku obcym.

3. Nauka języków obcych prowadzona jest w ramach lektoratów przez Studium Języków Obcych.

4. Minimum w zakresie nauki języków obcych wynosi:

- na studiach stacjonarnych - nie mniej niż 5 punktów ECTS, przy nie mniej niż 120 godzinach kontaktowych;

- na studiach niestacjonarnych - nie mniej niż 5 punktów ECTS, przy nie mniej niż 75 godzinach kontaktowych;

5. Na studiach pierwszego stopnia zajęcia z języków obcych rozpoczynają się od pierwszego semestru studiów i trwają 4 semestry.

6. Na studiach drugiego stopnia zajęcia z języka obcego trwają co najmniej jeden semestr.

§ 14

Praktyki zawodowe

1. Efekty uczenia się w zakresie praktyk zawodowych uwzględniają także odrębne przepisy dla poszczególnych uprawnień zawodowych.
2. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych oraz liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk, a także cele, szczegółowy program i terminy realizacji praktyk zawodowych powinny być właściwie zharmonizowane w procesie kształcenia.
3. Program studiów o profilu praktycznym przewiduje praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej:
 - 1) 6 miesięcy – w przypadku studiów pierwszego stopnia, za które student powinien uzyskać co najmniej 33 punktów ECTS;
 - 2) 3 miesięcy w przypadku studiów drugiego stopnia, za które student powinien uzyskać co najmniej 17 punktów ECTS.
4. Wymiar praktyk należy określić w wymiarze godzinowym, dniowym, tygodniowym albo miesięcznym we właściwych dla danego kierunku studiów przedsiębiorstwach, instytucjach i innych zakładach pracy (niezbędne jest zawarcie stosownych porozumień).
5. Szczegółowe zasady i tryb odbywania praktyk zawodowych określa Rektor w drodze zarządzenia.

§ 15

Szkolenia w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia

1. Zapewnia się obowiązek odbycia szkolenia dotyczącego bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny dla wszystkich studentów rozpoczynających naukę w PWSZ w Krośnie, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w Uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia na danym kierunku, poziomie i profilu.
2. W planie studiów nie umieszcza się jako osobnych modułów zajęć szkoleń z zakresu BHP organizowanych dla studentów rozpoczynających studia.
3. Szkolenia dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia są realizowane w szczególności w formie wykładów. Ukończenie szkolenia potwierdza się odpowiednim zaświadczeniem przekazanym do teczki osobowej studenta.

§ 16

Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (tzw. e-learningu)

1. Zajęcia dydaktyczne w Uczelni mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (tzw. e-learningu), jeżeli spełniono łącznie wymagania określone w rozporządzeniu MNiSW w sprawie studiów.
2. W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo.
3. W uzasadnionych przypadkach egzaminy w ramach określonych modułów zajęć, za zgodą Rektora, mogą odbywać się poza siedzibą Uczelni z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę przebiegu egzaminu i jego rejestrację.

4. Liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem tzw. e-learningu, nie może być większa niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie.

5. Szczegółowe zasady prowadzenia zajęć z wykorzystaniem tzw. e-learningu określa Rektor w drodze zarządzenia.

§ 17

Inne wymagania

1. Wyboru rodzaju zajęć z dziedziny nauk humanistycznych i nauk społecznych oraz matematyczno-przyrodniczych zgodnie z wykazem zaakceptowanym przez Prorektora ds. studiów oraz przydziałem czynności w tym zakresie dokonuje Kierownik Zakładu w porozumieniu z Kierownikiem Studium Nauk Podstawowych. Przy wyborze tym należy uwzględnić specyfikę kierunku oraz konieczność zachowania spójności w zakresie kształcenia o charakterze uniwersalnym i możliwości kadrowe Uczelni.

2. W planie studiów nie umieszcza się jako osobnych modułów zajęć szkoleń z przysposobienia bibliotecznego organizowanych dla studentów rozpoczynających studia.

3. Program kształcenia na studiach pierwszego stopnia powinien zawierać zajęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz z przedsiębiorczości, którym należy przypisać łącznie 2 punkty ECTS.

4. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone:

- 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej,
- 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów;
- 3) przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w danej uczelni posiadających kompetencje i doświadczenie pozwalające na prawidłową realizację zajęć oraz przez inne osoby, które posiadają takie kompetencje i doświadczenie;

5. Zajęcia związane z określoną dyscypliną naukową są prowadzone przez nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy w zakresie tej dyscypliny.

6. Na kierunkach studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, wymagane jest spełnienie standardów kształcenia, określonych w odrębnych przepisach.

7. Na kierunku pielęgniarstwo zajęcia:

- 1) z zakresu odpowiednio podstaw opieki pielęgniarstwa lub podstaw opieki położniczej,
- 2) z zakresu opieki specjalistycznej,
- 3) praktyczne

– są prowadzone przez nauczycieli akademickich spełniających wymagania określone w odrębnych przepisach.

8. W planie studiów należy uwzględnić co najmniej jeden przedmiot wykładowy prowadzony w języku angielskim w wymiarze nie mniejszym niż 15 h.

9. Najpóźniej od roku akademickiego 2020/2021 należy uwzględnić rozłącznie co najmniej trzy przedmioty do wyboru, w języku angielskim.

III. Przyjęcie, zmiany oraz dokumentacja programu studiów

§ 18

Przyjęcie programu studiów

1. Uchwałę w sprawie przyjęcia programu studiów na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu, podejmuje Senat PWSZ w Krośnie, na wniosek kierownika Zakładu prowadzącego dany kierunek, po zaakceptowaniu projektu programu studiów przez Prorektora ds. Studiów i Przewodniczącą Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, spełniającą wymogi określone w niniejszych Wytocznych.
2. Program studiów wraz z uchwałą Senatu w sprawie ustalenia programu studiów na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu Uczelnia udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej jako BIP) na stronie podmiotowej Uczelni nie później niż w terminie 14 dni od dnia jego przyjęcia i nie później niż na 3 miesiące przed rozpoczęciem cyklu kształcenia w danym roku akademickim.
3. Szczegółowe zasady tworzenia, przekształcania oraz likwidacji studiów wyższych w Uczelni, w tym niezbędną dokumentację, określa Rektor w drodze zarządzenia.

§ 19

Zmiany programu studiów

1. Program studiów podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu.
2. W celu doskonalenia programu studiów można dokonywać w nim zmian.
3. Każda zmiana programu studiów wymaga uchwały Senatu Uczelni w sprawie ustalenia programu studiów na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego w formie pisemnej.
4. W programie studiów można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania pozwolenia.
5. Zmiany w programach studiów są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia. W trakcie cyklu kształcenia w programach studiów mogą być wprowadzane wyłącznie zmiany:
 - 1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową;
 - 2) konieczne do:
 - a) usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną,
 - b) dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.
6. Zmiany w programach studiów wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są udostępniane w BIP na stronie podmiotowej Uczelni co najmniej na 1 miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.

IV. Dokumentacja warunków odbywania studiów

§ 20

Dokumentacja programu studiów i zasad studiowania

1. Dokumentacja warunków odbywania studiów obejmuje:
 - 1) dokumentację dotyczącą programu studiów oraz

- 2) dokumentację dotyczącą zasad studiowania.
2. Dokumentacja dotycząca programu studiów w zakresie kierunkowych efektów uczenia się [KEU] zawiera:
 - 1) tabelę odniesień [KEU] do [CEU], określającą relację między kierunkowymi efektami uczenia się [KEU] do charakterystyk efektów uczenia się [CEU];
 - 2) tabelę odniesień [KEU] do kompetencji inżynierskich, określonych w rozporządzeniu MNiSW w sprawie charakterystyk – zarówno dla studiów pierwszego stopnia inżynierskich, jak i dla studiów drugiego stopnia magisterskich inżynierskich;
 - 3) tabelę odniesień [MEU] do [KEU] stanowiącą matrycę efektów uczenia się.
3. Szczegółowy opis kierunku studiów, dokumentację programu studiów oraz zasad studiowania, a także wzory programu studiów, w tym planu studiów oraz kart przedmiotów określa Rektor w drodze zarządzenia.

V. Postanowienia końcowe

§ 21

Dostosowanie programów studiów

1. Wytyczne obowiązują przy projektowaniu programów studiów dla wszystkich kierunków studiów prowadzonych w Uczelni, dla których cykl kształcenia rozpoczyna się w roku akademickim 2019/2020.
2. Wytyczne do planów studiów i programów kształcenia studiów, których cykl kształcenia rozpoczął się przed rokiem akademickim 2019/2020, reguluje Uchwała Senatu nr 8/17 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie z dnia 21 marca 2017 roku *w sprawie wytycznych w zakresie projektowania programów kształcenia dla studiów I stopnia*.
3. Senat Uczelni w terminie do dnia 30 czerwca 2019 r. dostosuje programy studiów do wymagań, o których mowa w niniejszych Wytycznych.
4. W sprawach nieuregulowanych niniejszym zarządzeniem zastosowanie znajdują przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności ustawy oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych.

§ 22

Nadzór nad dostosowaniem programów studiów

Nadzór nad dostosowaniem programów studiów do wymogów określonych w Ustawie oraz w niniejszych Wytycznych sprawuje Prorektor ds. Studiów, w porozumieniu Przewodniczącą Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

§ 23

1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.
2. Traci moc Uchwała Senatu nr 8/17 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie z dnia 21 marca 2017 roku *w sprawie wytycznych w zakresie projektowania programów kształcenia dla studiów I stopnia*.

prof. dr hab. Grzegorz Przebinda